

Дудкіна О.П., к.е.н., доц.,
доцент кафедри державного і муніципального управління,
Тернопільський національний економічний університет

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ ТЕХНОЛОГІЙ ПОДОЛАННЯ АСИМЕТРІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Сучасний стан розвитку держави та окремих адміністративно-територіальних утворень засвідчує, що значні асиметрії розвитку національної економіки на мезорівні, територіальна диференціація соціально-економічного розвитку України та її регіонів склалися внаслідок тривалої дії низки факторів, серед яких: відмінності між регіонами за наявним і використовуваним соціально-економічним потенціалом територій, зокрема – природоресурсним, трудоресурсним, виробничим, фінансовим, інноваційним, інфраструктурним потенціалом; особливості історичного розвитку та специфіки економіко-географічного розташування регіонів; особливості структури та спеціалізації регіональних господарських комплексів; різноманітність в перебігу соціальних, економічних, гуманітарних, екологічних та інших регіональних процесів та явищ; неоднаковий рівень готовності регіонів до ринкових трансформацій та здійснення процесів удосконалення територіальної організації влади, до ефективної управлінської діяльності регіональних органів влади в конкурентних ринкових умовах.

Зазначене актуалізує необхідність теоретико-методологічного обґрунтування та практичної імплементації новітньої державної регіональної політики України, яка відповідно до “Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року”, повинна здійснюватись згідно інтегрованого підходу до її формування та реалізації. В основі останнього – поєднання таких складових:

– секторальної (галузевої), що спрямована на підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, структурну трансформацію економіки регіонів на основі ефективного використання власного ресурсного потенціалу;

– територіальної (просторової), що зорієнтована на досягнення сталого розвитку територій, запобігання поглибленню соціально-економічних диспропорцій, дотримання єдиних соціальних стандартів рівня та якості життя населення шляхом формування “точок

зростання”, розвитку міжрегіонального співробітництва, активізації ендогенних чинників зростання та забезпечення економічної, організаційної та ресурсної самостійності розвитку територій;

– управлінської, що передбачає застосування єдиних підходів до формування і реалізації політики регіонального розвитку; імплементацію інноваційних управлінських технологій в діяльність органів державного та регіонального управління; децентралізацію та деконцентрацію влади; оптимізацію системи територіальної організації влади шляхом впровадження адміністративно-територіальної реформи. [1]

Застосування системи організаційно-функціональних механізмів впливу на асиметрії соціально-економічного розвитку на мезорівні детермінується відповідною системою управління ресурсами, спрямованою на досягнення результативності, ефективності регіонального розвитку та підвищення конкурентоспроможності регіонів. Інституційний та інструментальний базис управління ресурсами на регіональному рівні дозволяє досягати збалансованого розвитку територій, створювати підґрунтя для ідентифікації та нівелювання факторних обмежень збалансованого розвитку держави і регіонів.

З огляду на це, постає потреба при виробленні державної регіональної політики врахування, по-перше, умов залучення ресурсів (їх доступності, достатності, якості, раціональності використання, володіння або контрольованості ресурсами, захисту переваг в використанні ресурсів), а по-друге, удосконалення технологій та способів залучення ресурсів (придбання, обміну, оренди, безоплатного користування, наймання, цивільно-правових відносин з кадрами, аутсорсингу, інвестицій, інновацій, участі в капіталі, злиття та поглинання, розробки, створення, відносин у сфері землекористування та містобудування, партнерських та договірних засад в системі суб’єктів державного та регіонального управління).

Основою для забезпечення збалансованого розвитку держави та регіону може стати, передусім, активне використання ресурсів влади та державного управління, таких як: політичні, правові, економічні, мотиваційні, культурно-інформаційні, силові та ін.

З огляду на задекларовані державою стратегічні пріоритети державної регіональної політики, спрямовані на підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, територіальну соціально-економічну інтеграцію, оптимізацію просторового розвитку та

ефективне державне управління, – перед органами регіонального управління постають завдання вироблення новітнього інструментарію та відповідного інституційного забезпечення зміцнення ресурсного потенціалу територій. Передусім це передбачає вироблення дієвих механізмів управління економічними, фінансовими та людськими ресурсами; створення інституціональних умов для оптимізації територіальної організації влади; трансформації адміністративно-територіального устрою, розвитку міжрегіонального співробітництва; забезпечення надійного матеріального та організаційного підґрунтя формування самодостатніх у фінансовому та ресурсному відношенні територіальних громад та дієвих органів місцевого самоврядування.

Відповідно, модернізація функціональних механізмів державного та регіонального управління в сучасних умовах передбачає впровадження інноваційних управлінських технологій та інструментарію державно-управлінського впливу, зокрема в частині: стимулювання інноваційно-інвестиційного вектору розвитку територій; удосконалення інституційного забезпечення ефективної структурної політики регіону; розвитку форм міжрегіонального співробітництва та партнерства; застосування засобів інвестиційного та інноваційного менеджменту, процедур управління проектами на регіональному рівні; впровадження аудиту ефективності використання всіх видів ресурсів регіону; визначення пріоритетів розподілу ресурсів та концентрації їх на тих заходах та територіях, що відіграють роль “точок зростання” і можуть забезпечити соціальний та економічний ефекти, гарантувати довготривалий і комплексний розвиток регіонів; розробки та реалізації ресурсних стратегій регіонального розвитку.

Література:

1. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року / Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 385.

Арзамасова О.В., здобувач,
Тернопільський національний економічний університет

**ДІАГНОСТИКА ДИСБАЛАНСІВ ФОРМУВАННЯ
КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ**

Сучасні вимоги до побудови нової економіки в Україні висувають на порядок денний багато актуальних питань, серед яких формування ефективного кадрового потенціалу, що виступає інтелектуальним ресурсом забезпечення якості реалізації завдань і функцій держави.

Кадрові процеси в Україні сьогодні перебувають під впливом економічної рецесії, глобальних і геополітичних викликів. Особливо посилюють негативний вплив на них кризові явища у соціально-економічній сфері, котрі супроводжуються зростанням інфляції, руйнацією виробничої кооперації, обмеженням ринків збуту, зупинкою підприємств та очікуванням масових вивільнень працівників. Критичною є ситуація на Сході, де відбувається збройний конфлікт. Як наслідок, держава майже втратила контроль за станом кадрового потенціалу, процесами його формування та використання.

Джерелом формування попиту і пропозиції кадрового потенціалу виступає вітчизняний ринок праці. Йому притаманні проблеми недостатнього обсягу створення нових робочих місць, низької професійної мобільності трудових ресурсів. Однією з основних ознак сучасного ринку праці є зростання внутрішньої міграції та вихід на ринок праці громадян з числа внутрішньо переміщених осіб, а також учасників антитерористичної операції, які потребують соціального захисту від безробіття. Актуальними залишаються ризики зростання безробіття серед молоді, проблеми працевлаштування випускників вищих та професійно-технічних навчальних закладів.

Аналізуючи українську модель ринку праці, необхідно виокремити проблеми власне механізму ринку праці, його провідних каналів та проблеми, які мають макроекономічну природу й детермінують економічні механізми функціонування ринку.

Основними базовими макроекономічними вадами на шляху формування ефективної моделі ринку праці є [2]:

- низька продуктивність праці;
- відсутність структурних змін в економіці країни;
- висока тіньова складова;